

"ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény

Az ezen Egyezményben részes Felek

tudomásul véve, hogy a Föld éghajlatának változása és annak káros hatásai az emberiség közös gondját képezik,

aggódba amiatt, hogy az emberi tevékenységek az üvegházhatású gázok légköri koncentrációjának jelentős emelkedéséhez vezetnek, tovább fokozva ezáltal a természetes üvegházhatást, ami átlagosan a Föld felszínének és légkörének további felmelegedését fogja eredményezni és károsan befolyásolhatja a természetes ökológiai rendszereket és az emberiséget,

figyelemmel arra, hogy az üvegház-gázok történelmi és jelenlegi kibocsátásának legnagyobb része a fejlett országokból eredt, továbbá, hogy a fejlődő országokban az egy főre jutó emissziók még mindig viszonylag alacsonyak és a globális emissziók fejlődő országokból származó része tovább fog nőni azok társadalmi és fejlődési igényeik kielégítése érdekében,

tudatában lévén az üvegház-gázokat nyelő és tározó szárazföldi, valamint tengeri ökológiai rendszerek szerepének és fontosságának,

figyelemmel arra, hogy az éghajlatváltozás előrejelzéseit számos bizonytalanság terheli, különös tekintettel annak időzítésére, nagyságrendjére, regionális jellegzetességeire és időbeni alakulására,

tudomásul véve, hogy az éghajlatváltozás globális természete valamennyi ország lehető legszélesebb együttműködését teszi szükségessé és azok részvételét igényli a hatékony és megfelelő nemzetközi cselekvésben, közös, de megkülönböztetett felelősségeiknek és adott lehetőségeiknek, valamint társadalmi és gazdasági feltételeiknek megfelelően,

emlékeztetve az Egyesült Nemzetek Konferenciájának az Emberi Környezetről 1972. június 16-án, Stockholmban elfogadott Nyilatkozatának idevágó megállapításaira,

emlékeztetve arra is, hogy az Egyesült Nemzetek Chartájának és a nemzetközi jog elveinek megfelelően az államok szuverén joga a saját környezeti és fejlesztési terveik alapján felhasználni erőforrásaikat, valamint az államok felelőssége azt biztosítani, hogy a fennhatóságuk vagy ellenőrzésük alatt folytatott tevékenységek ne okozzanak más államok vagy nemzeti fennhatóságuk határain túl fekvő területek környezetében kárt,

újólag megerősítve az államok szuverenitásának elvét az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó nemzetközi együttműködések vonatkozásában,

felismerve, hogy az államoknak hatékony környezetvédelmi jogszabályokat kell törvénybe iktatniuk annak érdekében, hogy a környezeti szabványok, gazdálkodási célkitűzések és prioritások tükrözzék azokat a környezeti és fejlesztési összefüggéseket, amelyekre vonatkoznak, továbbá, hogy az egyes országok által alkalmazott szabványok más országok, de különösen a fejlődő országok számára esetenként nem megfelelőek vagy nem kívánatosak, illetve szükségtelen gazdasági és szociális költségekkel járhatnak,

emlékeztetve a Közgyűlés 1989. december 22-i, 44/228. számú határozatának az Egyesült Nemzetek Környezet és Fejlődés Konferenciájára vonatkozó rendelkezéseire, továbbá az 1988. december 6-i, 43/53. számú, az 1989. december 22-i, 44/207. számú, az 1990. december 21-i, 45/212. számú és az 1991. december 19-i, 46/169. számú határozatok rendelkezéseire a globális éghajlat megvédéséről az emberiség ma élő és eljövendő generációi érdekében,

emlékeztetve ugyancsak a Közgyűlés 1989. december 22-i, 44/206. számú a tengerszint-emelkedéssel kapcsolatos, a szigeteket és - különösen a mélyen fekvő - partvidékeket érintő lehetséges káros hatásaira vonatkozó határozatának rendelkezéseire, valamint a Közgyűlés 1989. december 19-i, 44/172. számú "Az elsivatagosodás megakadályozására vonatkozó intézkedési terv" elnevezésű határozatának végrehajtását szolgáló rendelkezéseire,

emlékeztetve továbbá az ózonréteg védelmének 1985. évi Bécsi Egyezményére, illetve az ózonréteget pusztító anyagok 1987. évi Montreáli Jegyzőkönyvének 1990. június 29-én módosított formájára,

tudomásul véve a Második Éghajlati Világkonferencia által 1990. november 7-én elfogadott Miniszteri Nyilatkozatot,

tudatában lévén annak az értékes elemző munkának, amit az éghajlatváltozással kapcsolatban sok ország végez, továbbá a Meteorológiai Világszervezet, az Egyesült Nemzetek Környezeti Programja, továbbá egyéb szervek, szervezetek és az Egyesült Nemzetek testületei, valamint más nemzetközi és kormányközi testületek fontos hozzájárulásaival a tudományos kutatás eredményeinek cseréjében és a kutatás koordinálásában,

felismerve, hogy az éghajlatváltozás megértéséhez és kezeléséhez szükséges lépések környezeti, társadalmi és gazdasági szempontból akkor a leghatékonyabbak, ha a vonatkozó tudományos, műszaki és gazdasági megfontolásokon alapulnak, és azokat folyamatosan újraértékelik ezen területek eredményei alapján,

felismerve, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos különféle intézkedések gazdaságilag saját jogukon indokolhatók és ugyancsak segíthetnek más környezeti problémák megoldásában,

felismerve ugyancsak annak igényét, hogy a fejlett országok világos prioritások alapján, rugalmas módon, haladéktalanul tegyenek intézkedéseket, melyek az átfogó válaszstratégiák első lépését képezik globális, nemzeti és - ahol ebben megállapodnak - regionális szinteken, számításba véve az üvegház-gázokat, kellően mérlegelve azok viszonylagos hozzájárulását az üvegházhatás erősödéséhez,

felismerve továbbá, hogy alacsonyban fekvő és más kis szigetországokat, valamint a mélyföldi parti, száraz, félszáraz vagy árvizeknek, szárazságnak és elsivatagosodásnak kitétt területeket és a törekény hegyvidéki ökológiai rendszerekkel rendelkező fejlődő országokat az éghajlatváltozás káros hatásai különösen érzékenyen érintheti,

felismerve, hogy az üvegház-gázok emisszióinak korlátozására tett intézkedések különös nehézségeket jelentenek azon országok - és főképpen azon fejlődő országok - számára, melyek gazdasága kiváltképpen függ a fosszilis tüzelőanyagok termelésétől, felhasználásától és kivitelétől,

megerősítve, hogy az éghajlatváltozásra való reagálást a társadalmi és gazdasági fejlődéssel összhangban kell koordinálni, tekintettel ez utóbbira kifejtett káros hatások elkerülésére, teljességgel számításba véve a fejlődő országok jogos prioritási igényeit a fenntartható gazdasági növekedés elérésére és a szegénység megszüntetésére,

felismerve, hogy minden országnak, de kiváltképpen a fejlődő országoknak hozzá kell jutniuk a fenntartható társadalmi és gazdasági fejlődésük eléréséhez elengedhetetlen erőforrásokhoz, és annak érdekében, hogy a fejlődő országok előrehaladhassanak e cél felé, energiafogyasztásuknak növekedni kell, számításba véve a nagyobb energiahatékonyság elérésének és az üvegház-gáz kibocsátások ellenőrzésének lehetőségeit általában, beleértve az új technológiák olyan feltételekkel történő alkalmazási lehetőségét, melyek ezeket gazdaságilag és társadalmilag hasznossá teszik,

attól a szándéktól vezérelve, hogy az éghajlati rendszert megvédjék a ma élő és az eljövendő generációk számára, a következőkben egyeztek meg:

1. Cikkely

Fogalommeghatározások

Jelen Egyezményben:

Az éghajlatváltozás káros hatásai jelentik azokat a fizikai környezetben vagy élőhelyekben bekövetkező - az éghajlatváltozásból eredő - módosulásokat, melyeknek jelentős ártalmas hatásai vannak a természetes és mesterséges ökológiai rendszerek összetételére, ellenállóképességére és termékenységére, a társadalmi-gazdasági rendszerek működésére, illetve az emberi egészségre és jólétre.

Éghajlatváltozás jelenti az éghajlat megváltozását, ami közvetlenül vagy közvetve a globális légkör összetételét módosító emberi tevékenységnek tudható be, és ami az összehasonlítható időtartamokon belül megfigyelt természetes éghajlati változékonyságon túli járulékos változásként jelentkezik.

Éghajlati rendszer jelenti a légkör, a hidroszféra, a bioszféra és az egyéb földi szférák, valamint azok kölcsönhatásainak összességét.

Emissziók jelentik az üvegház-gázok és/vagy azok elővegyületeinek a légkörbe történő kibocsátását egy bizonyos terület felett és meghatározott időtartam alatt.

Üvegház-gázok jelentik a légkör azon természetes és antropogén gáznemű alkotóelemeit, melyek elnyelik, majd újból kibocsátják az infravörös sugárzást.

Regionális gazdasági integrációs szervezet jelenti egy adott régió szuverén államaiból létrejött szervezetet, amely illetékességgel bír az ezen Egyezmény vagy ennek Jegyzőkönyvei által szabályozott ügyek vonatkozásában, és amely belső eljárási szabályainak megfelelően kellő felhatalmazást kapott, hogy az érintett dokumentumokat aláírja, megerősítse, elfogadja, jóváhagyja vagy azokhoz csatlakozzon.

Tározó az éghajlati rendszer azon összetevőjét vagy összetevőit jelenti, ahol egy üvegház-gáz vagy egy üvegház-gáz elővegyülete tározódik.

Nyelő jelenti mindazon eljárást, tevékenységet vagy mechanizmust, ami egy üvegház-gázt, aeroszolt vagy egy üvegház-gáz elővegyületét eltávolítja a légkörből.

Forrás jelenti mindazon eljárást vagy tevékenységet, mely egy üvegház-gázt, aeroszolt vagy egy üvegház-gáz elővegyületét bocsátja ki a levegőbe.

2. Cikkely

Célkitűzés

Ezen Egyezménynek és minden kapcsolódó - a Felek Konferenciája által elfogadásra kerülő - jogi dokumentumnak a végső célja az Egyezmény vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően az üvegház-gázok légköri koncentrációinak stabilizálása olyan szinten, amely megakadályozná az éghajlati rendszerre gyakorolt veszélyes antropogén hatást. Ezt a szintet olyan időhatáron belül kell elérni, ami lehetővé teszi az ökológiai rendszerek természetes alkalmazkodását az éghajlatváltozáshoz, továbbá, ami biztosítja, hogy az élelmiszer-termelést az éghajlatváltozás ne fenyegetse, valamint, ami módot nyújt a fenntartható gazdasági fejlődés folytatására.

3. Cikkely

Elvek

A Feleket az Egyezmény célkitűzéseinek elérésére és rendelkezéseinek végrehajtására irányuló intézkedéseikben, egyebek között, a továbbiak vezetik:

1. A Feleknek a ma élő és az eljövendő generációk javára az igazságosság alapján közös, de megkülönböztetett felelősségeiknek, valamint saját lehetőségeiknek megfelelően óvniuk kell az éghajlati rendszert. Következésképpen a fejlett országot képviselő Feleknek kell vezető szerepet játszaniuk az éghajlatváltozás és annak káros hatásainak leküzdésében.

2. Teljes mértékben figyelembe kell venni a fejlődő országot képviselő Felek különleges igényeit és sajátos körülményeit, de főképpen azokat, amelyeket az éghajlatváltozás káros hatása kifejezetten érzékenyen érinthet, és azon - főleg a fejlődő országot képviselő - Felekét, melyeknek ezen Egyezmény alapján aránytalan vagy rendkívüli terheket kellene viselniük.

3. A Felek tegyenek elővigyázatossági intézkedéseket az éghajlatváltozás okainak megelőzésére, megakadályozására vagy okainak csökkentésére és káros hatásainak enyhítésére. Ahol súlyos vagy visszafordíthatatlan károk veszélye fenyeget, a teljes tudományos bizonyosság hiánya nem használható fel indokként ezen intézkedések elhalasztására, számításba véve, hogy az éghajlatváltozással foglalkozó politikai tevékenységek és intézkedések költséghatékonyak legyenek annak biztosítása végett, hogy a globális előnyök a lehető legkevesebb költséggel járjanak. Ennek elérésére e politikai tevékenységek és intézkedések vegyék számításba a különböző társadalmi-gazdasági összefüggéseket, legyenek átfogóak, terjedjenek ki az üvegház-gázok valamennyi vonatkozó forrására, nyelőire és tározóira, valamint az alkalmazkodásra, továbbá öleljenek fel minden gazdasági ágazatot. Az érdekelt Felek együttműködésben is végrehajthatják az éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedéseket.

4. A Feleknek joguk van a fenntartható fejlődésre és célszerű azt előmozdítaniuk. Az éghajlati rendszerben fellépő - az emberek által okozott - változások kivédésére hozott politikai lépéseknek és intézkedéseknek összhangban kell lenniük az egyes Felek sajátos viszonyaival és integrálódniuk kell a nemzeti fejlesztési programokba, számításba

véve, hogy a gazdasági növekedés elengedhetetlen ahhoz, hogy az éghajlatváltozás kezelésére intézkedéseket lehessen hozni.

5. A Felek működjenek együtt egy segítő és nyitott nemzetközi gazdasági rendszer kimunkálása terén, ami a Felek összessége, de különösen a fejlődő országot képviselő Felek számára elvezethet a fenntartható gazdasági növekedéshez és fejlődéshez, ezzel lehetővé téve számukra, hogy hatékonyabban foglalkozhassanak az éghajlatváltozás problémáival. Az éghajlatváltozás problémájának megoldására tett intézkedések, beleértve az egyoldalúakat is, nem képezhetik önkényes vagy indokolhatatlan diszkrimináció eszközeit vagy a nemzetközi kereskedelemben alkalmazott burkolt korlátozást.

4. Cikkely

Kötelezettségek

1. Valamennyi Fél, számításba véve közös, de megkülönböztetett felelősségeiket, sajátos nemzeti és regionális fejlesztési prioritásaikat, célkitűzéseiket és körülményeiket

a) a Felek Konferenciája által egyeztetendő összehasonlítható módszerek alkalmazásával kidolgoz, időszakonként korszerűsít, közzétesz és a 12. Cikkelynek megfelelően a Felek Konferenciájának rendelkezésére bocsátja a nemzeti áttekintéseket mindazon antropogén eredetű üvegház-gáz forrásonkénti emisszióiról és nyelőkenti - légkörből való - kikerüléséről, amelyek nem tartoznak a Montreáli Jegyzőkönyv hatálya alá;

b) az éghajlatváltozáshoz való megfelelő alkalmazkodás elősegítése végett kidolgoz, végrehajt, közzétesz és rendszeres időközönként korszerűsít nemzeti és - ahol alkalmazható - regionális programokat, melyek intézkedéseket tartalmaznak az éghajlatváltozás mérséklésére, valamint a Montreáli Jegyzőkönyv által nem szabályozott összes üvegház-gáz antropogén emisszióinak források szerinti és eltávolításának nyelők szerinti kezelésére;

c) előmozdítja azon technológiák, gyakorlati eljárások és folyamatok fejlesztését, alkalmazását és terjesztését, beleértve azok átadását, amelyek szabályozzák, csökkentik vagy megakadályozzák a Montreáli Jegyzőkönyv által nem szabályozott valamennyi üvegház-gáz antropogén emisszióit a tárgyhoz tartozó összes ágazatban, beleértve az energiagazdálkodási, közlekedési, ipari, mezőgazdasági, erdőgazdálkodási és hulladékhasznosítási ágazatot, továbbá együttműködik ezekben a témákban;

d) előmozdítja a fenntartható gazdálkodást, elősegíti a Montreáli Jegyzőkönyv által nem szabályozott valamennyi üvegház-gáz nyelőinek és tározóinak megóvását és - ahol lehetséges - kapacitásuk megerősítését, beleértve a biomasszát, az erdőket és az óceánokat, valamint az egyéb szárazföldi, partvidéki és tengeri ökológiai rendszereket, továbbá együttműködik ezekben a témákban;

e) együttműködik az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás előkészületeiben; kifejleszt és kidolgoz megfelelő és átfogó terveket a partvidéki zónák gazdálkodására, a vízkészletekre és a mezőgazdaságra, valamint a szárazság és elsivatagosodás, illetve az árvizek által - különösen Afrikában - érintett területek védelmére és rehabilitációjára;

f) a lehetséges mértékig figyelembe veszi az éghajlatváltozás szempontjait a vonatkozó társadalmi, gazdasági és környezeti politikájában és intézkedéseiben, valamint - például nemzeti szinten megfogalmazott hatástanulmányok készítésével - megfelelő módszereket alkalmaz, tekintettel az éghajlatváltozás mérséklését vagy az ahhoz való alkalmazkodást célzó programoknak és intézkedéseknek a gazdaságra, a közegészségre és a környezet minőségére gyakorolt káros hatásainak csökkentésére;

g) elősegíti az éghajlati rendszerrel kapcsolatos tudományos, technológiai, műszaki, társadalmi-gazdasági és egyéb kutatást, rendszeres megfigyelést, illetve a kapcsolódó adatarchívumok kifejlesztését, valamint előmozdítja az éghajlatváltozás és a különböző válaszstratégiák gazdasági és társadalmi következményeinek megértését, továbbá azok okai, hatásai, nagyságrendje és időzítése vonatkozásában megmaradó bizonytalanságok csökkentését vagy megszüntetését, továbbá együttműködik ezekben a témákban;

h) elősegíti az éghajlati rendszerre és éghajlatváltozásra, valamint a különböző válaszstratégiák gazdasági és társadalmi következményeire vonatkozó tudományos, technológiai, műszaki, társadalmi-gazdasági információk teljes, nyílt és azonnali cseréjét, továbbá együttműködik ezekben a témákban;

i) elősegíti az éghajlatváltozással kapcsolatos oktatást, képzést és a tudatosság fejlesztését, valamint bátorítja a legszélesebb részvételt ebben a folyamatban, beleértve a nem-kormányzati szervezeteket is, továbbá együttműködik ezekben a témákban; és

j) a 12. Cikkelynek megfelelően megküldi a Felek Konferenciájának a végrehajtásra vonatkozó információkat.

2. A fentebb említett országokat képviselő Felek és az I. Mellékletben feltüntetett egyéb Felek kifejezetten elkötelezik magukat az alábbi rendelkezések szerint:

a) Ezen Felek mindegyike nemzeti politikát fogad el és - az üvegház-gáz emisszióinak korlátozásával, valamint az üvegház-gáz nyelők és tárolók megvédésével és fejlesztésével - megfelelő intézkedéseket tesz az éghajlatváltozás enyhítésére. A jelen Egyezmény célkitűzésével összhangban a politikai intézkedések tükrözik majd, hogy a fejlett országoknak vezető szerepük lesz az antropogén emissziók hosszú távú tendenciáinak módosításában, figyelembe véve, hogy a jelen évtized végére a széndioxid és a Montreáli Jegyzőkönyv által nem szabályozott egyéb üvegház-gázok antropogén emisszióinak korábbi szintekre történő visszatérésével nagyban hozzá lehetne járulni az említett módosításokhoz. Nem hagyható figyelmen kívül a Felek kiindulási feltételeiben, valamint megközelítéseikben, gazdasági struktúrájukban és erőforrás bázisukban rejlő különbözőségek, elismerve az erős és fenntartható gazdasági növekedés igényét, a rendelkezésre álló technológiákat és egyéb egyedi körülményeket, továbbá a Felek igazságos és megfelelő hozzájárulásait az Egyezmény globális erőfeszítéseire. Ezek a Felek más Felekkel közösen valósíthatják meg ezt a politikát, és tehetik meg ezeket az intézkedéseket, illetve segíthetnek további Feleket abban, hogy hozzájáruljanak az ezen Egyezmény és különösen ezen alpont célkitűzéseinek eléréséhez.

b) Az ezen cél érdekében történő előrehaladás elősegítése végett a fent említett Felek mindegyike az Egyezménynek - az adott Félre néző - hatálybalépésétől számított hat hónapon belül és azt követő rendszeres időközönként, a 12. Cikkelynek megfelelően részletes tájékoztatást ad politikájáról és intézkedéseiről a fenti a) bekezdésre hivatkozva, valamint a saját előrejelzett antropogén emisszióiról a Montreáli Jegyzőkönyv által nem szabályozott üvegház-gázok forrásonkénti emisszióiról és nyelőkénti eltávolításáról a fenti a) bekezdésben hivatkozott időszakokra vonatkozóan, azzal a céllal, hogy egyedileg vagy közösen visszatérjenek a szén-dioxid és a Montreáli Jegyzőkönyv által nem szabályozott egyéb üvegház-gázok antropogén emisszióinak 1990. évi szintjeire. E tájékoztatásokat a Felek Konferenciája a - 7. Cikkelynek megfelelően - első ülészakán és azt követően rendszeres időközönként fogja áttekinteni.

c) Az üvegház-gázok forrásonkénti emisszióinak és nyelőkénti eltávolításának - a fenti b) alpont céljára történő - kiszámításánál célszerű figyelembe venni a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismereteket, beleértve a nyelők hatáskapacitását és az üvegház-gázoknak az éghajlat megváltozásához adott hozzájárulását. A Felek Konferenciája az első ülészakán megvizsgálja és megállapodik ezen számítások módszertanáról, majd azt követően rendszeresen áttekinti azokat.

d) A Felek Konferenciája az első ülészakán felülvizsgálja a fenti a) és b) alpontok helytállóságát. E felülvizsgálatot a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismeretek, az éghajlatváltozás és hatásainak felmérései, valamint a vonatkozó műszaki, társadalmi és gazdasági információk fényében célszerű elvégezni. E felülvizsgálat alapján a Felek Konferenciája megfelelő intézkedéseket tesz, melyekbe beletartozhat a fenti a) és b) alpontokban foglalt kötelezettségek módosítása is. A Felek Konferenciája az első ülészakán ugyancsak döntéseket fog hozni a fenti a) alpontban jelzett közös megvalósítás kritériumaira vonatkozóan. Az a) és b) alpontok második felülvizsgálatára legkésőbb 1998. december 31-én kerüljön sor, majd azt követően a Felek Konferenciája által meghatározott rendszeres időközönként mindaddig, amíg nem teljesülnek jelen Egyezmény célkitűzései.

e) Ezen Felek mindegyike

(i) szükség szerint más Felekkel koordinálja az ezen Egyezmény célkitűzéseinek elérésére kidolgozott vonatkozó gazdasági és igazgatási eszközöket; és

(ii) feltárja és rendszeres időközönként felülvizsgálja azokat a tevékenységeket elősegítő politikáját és gyakorlati eljárásait, amelyek a Montreáli Jegyzőkönyv által nem szabályozott üvegház-gázok antropogén emisszióinak az egyébként előfordulónál magasabb szintjeihez vezetnek.

f) A Felek Konferenciája az érintett Felek jóváhagyásával legkésőbb 1998. december 31-ig áttekinteti a rendelkezésre álló információkat, tekintettel az I. és II. Mellékletben foglalt jegyzékek szükség szerinti módosítására.

g) Az I. Mellékletben nem szereplő bármely Fél a megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmányában, illetve azt követően bármikor értesítheti a Letéteményest arról, hogy magát alávetni szándékozik a fenti a) és b) alpontokban foglaltaknak. A Letéteményes mindezen értesítésekről tájékoztatja az aláírókat és a Feleket.

3. A fejlett országot képviselő Felek és a II. Mellékletben szereplő egyéb fejlett Felek új és járulékos anyagi erőforrásokat bocsátanak a fejlődő országot képviselő Felek rendelkezésére, ez utóbbiak a 12. Cikkely 1. bekezdése szerinti kötelezettségeik teljesítésével kapcsolatban felmerült egyeztetett összköltségeik fedezésére. Ugyancsak rendelkezésre bocsátanak anyagi erőforrásokat - beleértve a fejlődő országot képviselő Feleknek szükséges technológiaátadást - avégett, hogy fedezzék az ezen Cikkely 1. bekezdésében foglalt intézkedések végrehajtásának egyeztetett növekményi összköltségeit, továbbá, hogy biztosítsák az ezen Cikkelynek megfelelően a 11. Cikkelyben hivatkozott nemzetközi testület vagy testületek költségeit. Az ezen kötelezettségek végrehajtása a pénzalapok áramoltatásában a helyállóság és előreláthatóság igényét, illetve a fejlett országot képviselő Felek közötti megfelelő teherviselés fontosságát tartsa szem előtt.

4. A fejlett országot képviselő Felek és a II. Mellékletben szereplő egyéb fejlett országot képviselő Felek ugyancsak segítik - az éghajlatváltozás káros hatásaival különösen sebezhető - fejlődő országot képviselő Feleket, hogy fedezzék e káros hatásokhoz való alkalmazkodásuk költségeit.

5. A fejlett országot képviselő Felek és a II. Mellékletben szereplő egyéb, fejlett országot képviselő Felek megtesznek minden gyakorlati intézkedést a környezeti szempontból megfelelő technológiák és know-how-k támogatására, elősegítésére, finanszírozására és - ahol szükséges - átadására, vagy hozzáférhetővé tételére más Felek, de különösen a fejlődő országot képviselő Felek számára avégett, hogy képessé váljanak a jelen Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtására. Ebben a folyamatban a fejlett országot képviselő Felek támogassák a fejlődő országot képviselő Felek endogén kapacitásainak és technológiáinak fejlesztését és gyarapítását. Más Felek és szervezetek, lehetőségeik szerint, ugyancsak segídezhetnek e technológiák átadásának előmozdításában.

6. A fenti 2. bekezdés szerinti kötelezettségeik teljesítésében a Felek Konferenciája bizonyos fokú rugalmasságot fog tanúsítani az I. Mellékletben feltüntetett azon Felekkel szemben, amelyeknél jelenleg folyik a piacgazdaságra való áttérés, avégett, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos adottságaik javuljanak, különös tekintettel a Montreáli Jegyzőkönyv által nem szabályozott üvegház-gázok antropogén emisszióinak - referenciaszintként rögzített - történelmi szintjeire.

7. Annak mértéke, hogy a fejlődő országot képviselő Felek mennyire lesznek képesek hatékonyan teljesíteni a jelen Egyezményből fakadó kötelezettségeiket, a fejlett országot képviselő Felek ezen Egyezmény szerinti kötelezettségeinek hatékony teljesítésétől fog függeni, ami a pénzforrásokra és technológiaátadásra vonatkozik és teljes mértékben számításba fogja venni, hogy a gazdasági és társadalmi fejlődés és a szegénység megszüntetése a fejlődő országot képviselő Felek elsődleges és mindenek feletti prioritása.

8. Az ezen Cikkely szerinti kötelezettségek teljesítésénél a Felek teljes mértékben figyelembe veszik, hogy az Egyezmény alapján milyen intézkedések szükségesek, beleértve a finanszírozásra, biztosításra és a technológiaátadásra vonatkozó intézkedéseket, hogy kielégítsék a fejlődő országot képviselő Feleknek az éghajlatváltozás káros hatásaiból és/vagy a válaszintézkedések megvalósításának hatásaiból fakadó sajátos igényeit, különösen

- a) kis szigetországok,
- b) mélyen fekvő partvidéki területekkel rendelkező országok,
- c) száraz és félszáraz területekkel, erdősített területekkel és erdőpusztulásra hajlamos területekkel rendelkező országok,
- d) természeti katasztrófákra hajlamos területekkel rendelkező országok,
- e) szárazságra és sivatagosodásra hajlamos területekkel rendelkező országok,
- f) erős városi légszennyeződéssű területekkel rendelkező országok,
- g) törékeny ökoszisztémájú területekkel rendelkező országok, beleértve a hegyvidéki ökológiai rendszereket,
- h) országok, melyek erősen függenek a fosszilis tüzelőanyagok és azokhoz kapcsolódó energia-intenzív termékek termeléséből, feldolgozásából és exportjából származó jövedelemtől és/vagy azok fogyasztásától, és

i) tengerpart nélküli és tranzitországok

esetében. Ezen túlmenően a Felek Konferenciája szükség szerinti intézkedéseket tehet ezen bekezdéssel összefüggésben.

9. A Felek teljes mértékben figyelembe veszik a legkevésbé fejlett országok sajátos szükségleteit és különleges helyzetét a technológiafinanszírozással és -átadással kapcsolatos intézkedéseikben.

10. A 10. Cikkelynek megfelelően a Felek az Egyezményből fakadó kötelezettségek teljesítésénél vegyék figyelembe a Felek, de különösen a fejlődő országot képviselő Felek helyzetét, melyek gazdasága különösen sebezhető az éghajlatváltozással kapcsolatos válaszingyvezkedések végrehajtásának káros hatásaira. Különösen vonatkozik ez az olyan gazdasággal rendelkező Felekre, melyek erősen függenek a fosszilis tüzelőanyagok, illetve az azokhoz kapcsolódó energia-intenzív termékek termeléséből, feldolgozásából és kiviteléből származó jövedelemtől és/vagy azok fogyasztásától és/vagy olyan fosszilis tüzelőanyagok fogyasztásától, melyek alternatívákkal való helyettesítésében komoly nehézségei vannak e Feleknek.

5. Cikkely

Kutatás és rendszeres megfigyelés

A 4. Cikkely 1. g) bekezdése szerinti kötelezettségeik teljesítése során a Felek

a) támogatják és - ahol lehetséges - továbbfejlesztik a nemzetközi és kormányközi programokat, hálózatokat vagy szervezeteket, melyek a kutatás, az adatgyűjtés és a rendszeres megfigyelés létrehozására, értékelésére és finanszírozására irányulnak, figyelembe véve, hogy törekedni kell a párhuzamos erőfeszítések minimalizálására;

b) támogatják a rendszeres megfigyelés fokozására, illetve a nemzeti tudományos és kutatási kapacitások és lehetőségek megerősítésére irányuló nemzetközi és kormányközi erőfeszítéseket, különösen a fejlődő országokban, és támogatják a nemzeti felségterületeken túli területekről nyert adatok és azok elemzéseinek hozzáférhetőségét és cseréjét; és

*c) számításba veszik a fejlődő országok sajátos gondjait és igényeit, továbbá együttműködnek velük és endogén kapacitásaik és lehetőségeik tökéletesítésében avégett, hogy részt vállaljanak a fenti *a) és b)* alpontokban hivatkozott erőfeszítésekben.*

6. Cikkely

Oktatás, képzés és a közvélemény tájékozottsága

A 4. Cikkely 1. *i)* bekezdése szerinti kötelezettségeik teljesítése során a Felek

a) a nemzeti törvényeknek és előírásoknak megfelelően, továbbá saját lehetőségeik határára belül a nemzeti és - ahol lehetséges - szubregionális és regionális szinteken támogatják és elősegítik

(i) az oktatási és tudatosítási programok kidolgozását az éghajlatváltozásról és annak hatásairól,

(ii) a közvélemény hozzáférést az éghajlatváltozásra és hatásaira vonatkozó információkhoz,

(iii) a közvélemény részvételét az éghajlatváltozás és hatásai kezelésében, illetve megfelelő reagálások kifejlesztésében, és

(iv) a tudományos, műszaki és igazgatási személyzet képzésében;

b) együttműködnek és támogatják nemzetközi szinten, és ahol lehetséges a meglévő testületek felhasználásával

(i) az oktatási és tudatosítási anyagok kifejlesztését és cseréjét az éghajlatváltozásról és annak hatásairól, és

(ii) az oktatási és képzési programok kidolgozását és végrehajtását, beleértve a nemzeti intézmények megerősítését, valamint a személyi állomány cseréjét és kiküldését, továbbá a szakértők képzését ezen területen, különösen a fejlődő országok számára.

7. Cikkely

A Felek Konferenciája

1. Ezennel megalakul a Felek Konferenciája.

2. A Felek Konferenciája mint ezen Egyezmény legfelsőbb testülete, rendszeresen figyelemmel kíséri az Egyezmény és minden - a Felek Konferenciája által elfogadható - kapcsolódó jogi dokumentumban foglaltak végrehajtását, továbbá megbízatásának keretein belül meghozza a szükséges döntéseket az Egyezmény hatékony végrehajtásának elősegítésére. Ennek érdekében a Felek Konferenciája

a) rendszeres időközönként megvizsgálja a Felek kötelezettségeit és az Egyezmény alapján történt intézményes rendelkezéseket, az Egyezmény célkitűzéseinek végrehajtása során szerzett tapasztalatoknak és a tudományos és technikai fejlődésnek fényében;

b) támogatja és elősegíti az információcserét a Felek által az éghajlatváltozás és hatásai kezelésére elfogadott intézkedésekről, számításba véve a Felek eltérő körülményeit, felelősségeit és lehetőségeit, valamint az Egyezményből fakadó kötelezettségeit;

c) két vagy több Fél kérésére elősegíti az éghajlatváltozás és hatásai kezelésére az általuk elfogadott intézkedések koordinálását, számításba véve a Felek eltérő körülményeit, felelősségeit és lehetőségeit, valamint az Egyezményből fakadó kötelezettségeiket;

d) az emissziók korlátozását szolgáló intézkedések hatékonyságának értékelésére és ezen gázok eltávolításának fokozására - az Egyezmény célkitűzéseinek és rendelkezéseinek megfelelően - elősegíti és irányítja a Felek Konferenciája által egyeztetendő összehasonlítható módszerek kidolgozását és időszakos finomítását, egyebek között áttekintések készítését az üvegház-gázok források szerinti emisszióiról és nyelőik szerinti eltávolításukról;

e) az Egyezmény rendelkezéseinek megfelelően az összes lehetséges információ alapján felméri az Egyezmény Felek által történő végrehajtását, az Egyezményből kifolyólag tett intézkedések komplex hatásait, különös tekintettel a környezeti, gazdasági és társadalmi hatásokra, valamint azok kumulatív hatásaira, továbbá felméri annak mértékét, hogy milyen haladást értek el az Egyezmény céljainak elérése érdekében;

f) megvizsgálja és elfogadja az Egyezmény végrehajtásáról készített rendszeres jelentéseket és biztosítja azok közzétételét;

g) ajánlásokat készít az Egyezmény végrehajtásával kapcsolatos minden ügyben;

h) törekszik pénzügyi erőforrásokat mozgósítani a 4. Cikkely 3., 4. és 5. bekezdéseinek és a 11. Cikkelynek megfelelően;

i) létrehoz olyan alárendelt, kiegészítő testületeket, amelyeket szükségesnek vél az Egyezmény végrehajtásához;

j) felülvizsgálja az alárendelt testületei által benyújtott jelentéseket és útmutatásokkal szolgál azokra vonatkozóan;

k) megállapodik és közmegegyezéssel elfogadja a magára, valamint minden alárendelt testületére vonatkozó eljárási és pénzügyi szabályokat;

l) lehetőség szerint keresi és hasznosítja az illetékes nemzetközi szervezetek, valamint a kormányközi és nemzetközi testületek szolgálatait és együttműködését; és

m) az Egyezmény célkitűzéseinek elérése érdekében, valamint az Egyezmény alapján ráruházott minden egyéb funkciót szükség szerint ellát.

3. A Felek Konferenciája az első ülészakán elfogadja a maga, valamint az Egyezmény alapján létesített alárendelt testületek eljárási szabályait, melyek magukban foglalják azokat a döntéshozatali eljárásokat, amikre nem terjednek ki az Egyezményben már előírt döntéshozatali eljárások. Ezen eljárások közé tartozhat bizonyos döntések elfogadásához szükséges előírt többség szabályozása.

4. A Felek Konferenciájának első ülészakát a 21. Cikkelyben hivatkozott ideiglenes titkárság fogja összehívni, és arra legkésőbb az Egyezmény hatálybalépését követő egy éven belül kerül sor. Azt követően a Felek Konferenciájának rendszeres ülészeit évente kell megtartani, kivéve, ha a Felek Konferenciája másként határoz.

5. A Felek Konferenciájának rendkívüli ülészeit olyan további időpontokban kell megtartani, ahogy azt a konferencia szükségesnek tartja, illetve bármelyik Fél írásbeli kérésére kell összehívni, feltéve, hogy a kérésnek a titkárság által a Felekhez történt továbbítását követő hat hónapon belül azt a Felek legalább egyharmada támogatja.

6. Az Egyesült Nemzetek Szervezete, annak szakosított szervei, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség, valamint azok minden tagállama vagy megfigyelője, melyek nem részes felei az Egyezménynek, megfigyelői minőségben képviselhetik magukat a Felek Konferenciájának ülészeit. Bármely testület vagy szerv - legyen az nemzeti vagy nemzetközi, kormányzati vagy nem-kormányzati -, amely az Egyezmény tárgyát képező ügyekben kompetens, és amely tájékoztatta a titkárságot arról a szándékáról, hogy képviseltetni kívánja magát a Felek Konferenciájának ülészeit, beocsátható ily módon, kivéve, ha a Felek legalább egyharmada tiltakozást jelent be. A megfigyelők beocsátása és részvétele a Felek Konferenciája által elfogadott eljárási szabályok tárgyát fogja képezni.

8. Cikkely

Titkárság

1. Ezennel létrejön a titkárság.
2. A titkárság funkciói a következők:
 - a) intézkedéseket tesz a Felek Konferenciájának és az Egyezmény alapján létrehozott alárendelt testületeinek ülészeit, továbbá ellátja azokat a szükséges szolgáltatásokkal;
 - b) összeállítja és továbbítja a hozzá benyújtott jelentéseket;
 - c) támogatja a Feleknek nyújtott segítséget - különösen a fejlődő országot képviselő Feleknek kérésére - az Egyezmény rendelkezéseinek megfelelően megkívánt információk összeállításában és továbbításában;
 - d) jelentéseket készít tevékenységéről és azokat a Felek Konferenciája elé terjeszti;
 - e) biztosítja a szükséges koordinációt más érintett nemzetközi testületek titkárságaival;
 - f) a Felek Konferenciájának általános útmutatásai alapján olyan adminisztratív és szerződéseken alapuló megállapodásokat köt, melyekre funkcióinak hatáson ellátásához szüksége lehet; és
 - g) ellátja az Egyezmény, illetve a Felek Konferenciája által meghatározott egyéb titkársági funkciókat.
3. A Felek Konferenciája az első ülészeit kijelöli az állandó titkárságot és intézkedéseket tesz annak működtetésére.

9. Cikkely

Tudományos és műszaki tanácsadó kisegítő testület

1. Ezennel létrejön egy tudományos és technológiai tanácsadó testület avégett, hogy az Egyezménnyel kapcsolatos tudományos és technológiai ügyekben a Felek Konferenciáját és annak egyéb alárendelt testületeit ellássa naprakész információkkal és tanácsokkal. Ez a testület valamennyi Fél számára nyitva áll majd, és több tudományág képviselőjében fog működni. A testületet a megfelelő szakterületek illetékes kormányzati szakértői alkotják majd. A testület rendszeresen beszámol a Felek Konferenciájának munkája valamennyi vonatkozásáról.
2. A Felek Konferenciájának útmutatásai alapján és a meglévő illetékes nemzetközi testületekre támaszkodva, ez a testület
 - a) értékeléseket ad az éghajlatváltozásra és hatásaira vonatkozó tudományos ismeretek állásáról;
 - b) tudományos értékeléseket készít az Egyezmény végrehajtásának keretében hozott intézkedések hatásáról;
 - c) azonosítja az újító, hatékony és korszerű technológiákat és know-how-t, továbbá tanácsokkal szolgál ezen technológiák fejlesztése és/vagy átadása támogatásának módozatairól és eszközeiről;
 - d) tanácsokkal szolgál az éghajlatváltozással kapcsolatos tudományos programokról, a kutatás-fejlesztés területén kibontakozó nemzetközi együttműködésről, valamint a fejlődő országok endogén kapacitásának képezését támogató módozatokról és eszközökről;
 - e) válaszol tudományos, technológiai és módszertani kérdésekre, melyeket a Felek Konferenciája és annak alárendelt testületei tehetnek fel a testületnek.
3. Ezen testület funkcióit és illetékességi körét a Felek Konferenciája tovább bővítheti.

10. Cikkely

A végrehajtást elemző kisegítő testület

1. Ezennel létrejön egy alárendelt végrehajtó testület avégett, hogy a Felek Konferenciáját segítse az Egyezmény hatékony végrehajtásának felmérésében és áttekintésében. Ez a testület nyitva áll majd valamennyi Fél számára és az éghajlatváltozással kapcsolatos ügyekben szakértő kormányzati képviselőkből fog állni. Rendszeresen beszámol a Felek Konferenciájának munkája valamennyi szempontjáról.

2. A Felek Konferenciájának útmutatásai alapján ez a testület

a) megvizsgálja a 12. Cikkely 1. bekezdése alapján benyújtott információkat, értékeli a Felek által tett lépések komplex összehatását az éghajlatváltozásra vonatkozó legújabb tudományos elemzések fényében;

b) megvizsgálja a 12. Cikkely 2. bekezdése alapján benyújtott információkat avégett, hogy segítse a Felek Konferenciáját a 4. Cikkely 2. d) bekezdésében előírt felülvizsgálatok végrehajtásában; és

c) lehetőség szerint segíti a Felek Konferenciáját döntései meghozásában és végrehajtásában.

11. Cikkely

Pénzügyi mechanizmus

1. Ezennel meghatározást nyer egy mechanizmus a pénzügyi erőforrások segély vagy koncessziós alapon történő biztosítására, beleértve a technológiaátadást is. A mechanizmus a Felek Konferenciájának irányítása alatt és azzal elszámolásban fog működni, mely testület dönt ezen Egyezménnyel kapcsolatos politikája, programprioritásai és jogosultsági kritériumai felett. A mechanizmus működtetését egy vagy több meglévő nemzetközi intézményre kell bízni.

2. A pénzügyi mechanizmus valamennyi Fél igazságos és kiegyensúlyozott, átlátható irányítási rendszerű képviselője legyen.

3. A Felek Konferenciája és a pénzügyi mechanizmus működtetésével megbízott intézmény vagy intézmények megállapodnak a fenti bekezdések hatályosságára vonatkozó intézkedésekben, melyek magukban foglalják a következőket:

a) módzatok annak biztosítására, hogy az éghajlatváltozás kezelését finanszírozó projektek megfeleljenek a Felek Konferenciája által meghatározott politikának, programprioritásoknak és jogosultsági kritériumoknak;

b) módzatok, melyekkel egy adott pénzügyi döntés felülvizsgálható ezen politika, programprioritások és jogosultsági kritériumok fényében;

c) jelentések készítése a Felek Konferenciája részére azon pénzügyi műveletekről, amelyek összeegyeztethetők a fenti 1. bekezdésben előírt beszámoltatási követelményeknek; és

d) előrelátható és azonosítható módon meghatározni az ezen Egyezmény végrehajtásához szükséges és rendelkezésre álló támogatási összegeket és a feltételeket, melyek alapján ezek az összegek időszakosan felülvizsgálatra kerülnek.

4. A Felek Konferenciája az első ülészakán intézkedéseket tesz a fent említett rendelkezések végrehajtására, áttekintve és számításba véve a 21. Cikkely 3. bekezdésében hivatkozott átmeneti rendelkezéseket, és dönt arra nézve, hogy szükséges-e fenntartani ezeket az átmeneti rendelkezéseket. Ezt követően négy éven belül a Felek Konferenciája felülvizsgálja a pénzügyi mechanizmust és megteszi a megfelelő intézkedéseket.

5. A fejlett országot képviselő Felek ugyancsak nyújthatnak és a fejlődő országot képviselő Felek igénybe vehetnek az Egyezmény végrehajtásával kapcsolatos pénzügyi forrásokat kétoldalú, regionális és egyéb multilaterális csatornákon keresztül.

12. Cikkely

A végrehajtással kapcsolatos információk közlése

1. A 4. Cikkely 1. bekezdésének megfelelően minden Fél a titkárságon keresztül közli a Felek Konferenciájával a következő információkat:

a) valamennyi - a Montreáli Jegyzőkönyv által nem szabályozott - antropogén eredetű üvegház-gáz forrásonkénti emisszióiról és nyelönkénti eltávolításukról összeállított nemzeti áttekintést, amely - a Felek lehetőségeinek figyelembevételével - a Felek Konferenciája által támogatandó és egyeztetendő összehasonlítható módszerek alkalmazásával készül;

b) a Fél által az Egyezmény végrehajtására tett vagy előirányzott lépések általános leírását; és

c) minden egyéb információt, amit a Fél relevánsnak tekint az Egyezmény célkitűzésének eléréséhez, beleértve, amennyiben lehetséges, a globális emissziós tendenciák számításaival kapcsolatos anyagokat.

2. A fejlett országot képviselő Felek mindegyike, továbbá az I. Mellékletben foglalt minden más Fél a következő információkat közli:

a) a politikai lépések és intézkedések részletes leírása, amelyeket a 4. Cikkely 2. a) és 2. b) Cikkelyeiből fakadó kötelezettségei teljesítésére fogadott el; és

b) részletes - az üvegház-gáz kibocsátások egyes forrásaira és a légkörből való kikerülésüket eredményező nyelőre vonatkozó - becslés azokról a kibocsátásokat érintő hatásokról, amelyeket a fenti a) alpontban hivatkozott politikai lépések és intézkedések okozhatnak a 4. Cikkely 2. a) bekezdésében hivatkozott időszak alatt.

3. Ezen túlmenően a fejlett országot képviselő Felek mindegyike és a II. Mellékletben foglalt minden más Fél részleteket közöl a 4. Cikkely 3., 4. és 5. pontjainak megfelelően tett intézkedéseiről.

4. A fejlődő országot képviselő Felek önkéntes alapon - lehetőség szerint az összköltség-növekedés becslésével, az üvegház-gázok emissziói csökkentésének, eltávolításának és növekedésének becslésével, továbbá a következményi előnyök becslésével - finanszírozási projekteket javasolhatnak, beleértve azokat a különleges technológiákat, anyagokat, berendezéseket, technikákat vagy gyakorlatokat, amelyekre szükség lehet e projektek végrehajtásához.

5. A fejlődő országot képviselő Felek mindegyike és az I. Mellékletben foglalt minden más Fél az Egyezménynek az adott Félre nézve történő hatálybalépésétől számított hat hónapon belül megteszi első információközlését. Az itt fel nem sorolt Felek mindegyike az Egyezménynek az adott Félre nézve történő hatálybalépésétől számított három éven belül, vagy a 4. Cikkely 3. bekezdésének megfelelően a pénzügyi források hozzáférhetőségétől számítva megteszi első információközlését. A legkevésbé fejlett országot képviselő Felek belátásuk szerint tehetik meg első közlésüket. A további közlések gyakoriságát valamennyi Fél számára a Felek Konferenciája fogja meghatározni, számításba véve az ezen bekezdésben meghatározott differenciált ütemtervet.

6. A Felek által ezen Cikkely alapján közölt információkat a titkárság a Felek Konferenciájának és alárendelt testületeinek haladéktalanul megküldi. Amennyiben szükséges, az információ közlésének eljárásait a Felek Konferenciája tovább mérlegelheti.

7. A Felek Konferenciája első ülészakától kezdve intézkedik a fejlődő országot képviselő Feleknek nyújtandó technikai és pénzügyi támogatásról, ami az ezen Cikkely alapját képező információk összeállításához és közléséhez, valamint a 4. Cikkely alapján javasolt projektek és választételekkel kapcsolatos technikai és pénzügyi igények azonosításához szükséges. Lehetőségeik szerint ilyen jellegű segítséget nyújthatnak más Felek, illetékes nemzetközi szervezetek és a titkárság.

8. A Felek bármely csoportja, a Felek Konferenciája által elfogadott irányelveknek megfelelően és a Felek Konferenciájának előzetes értesítésével, közös közleményeket tehet közzé az ezen Cikkelyből fakadó kötelezettségei teljesítéséről, feltéve, hogy a közlés ismerteti az ezen Felek mindegyikére vonatkozó - az Egyezményből fakadó - kötelezettségeinek egyedi teljesítését.

9. A titkárság által átvett - bármely Fél által bizalmasnak minősített - információt a titkárságnak a Felek Konferenciája által meghatározandó kritériumoknak megfelelően összesítenie kell avégett, hogy megóvja annak bizalmasságát, mielőtt hozzáférhetővé tenné a kommunikációban és az információ áttekintésében érintett bármely testület számára.

10. A fenti 9. bekezdés szerint, de nem korlátozva bármely Fél azon jogát, hogy közleményét bármikor nyilvánosságra hozza, a titkárság a Felek ezen Cikkely alapján tett közléseit - azoknak a Felek Konferenciája elé terjesztésével egy időben - nyilvánosan hozzáférhetővé teszi.

13. Cikkely

A végrehajtással kapcsolatos kérdések rendezése

Az Egyezmény végrehajtásával kapcsolatos kérdések megoldására a Felek Konferenciája az első ülészakán megvizsgálja egy többoldalú konzultatív eljárás létesítését, mely szükség esetén a Felek rendelkezésére áll.

14. Cikkely

Viták rendezése

1. Az Egyezmény értelmezését vagy végrehajtását érintő - két vagy több Fél közötti - vita esetén az érintett Felek törekednek a vita tárgyalásos úton vagy saját belátásuk szerint bármilyen más békés úton történő rendezésére.

2. Az Egyezmény megerősítése, elfogadása, jóváhagyása vagy az ahhoz történő csatlakozás alkalmával, illetve azt követően bármikor az a Fél, amely nem regionális gazdasági integrációs szervezet, a Letéteményeshez benyújtott írásos okmányban kinyilatkoztathatja, hogy az Egyezmény értelmezését vagy végrehajtását érintő bármilyen vita tekintetében ipso facto kötelezőnek és külön megállapodások nélkül ismeri el az ugyanazon kötelezettségeket elfogadó bármely Fél vonatkozásában

a) a vita Nemzetközi Bíróság elé történő utalását és/vagy

b) választottbírósi eljárást, a Felek Konferenciája által gyakorlatilag leghamarabb keresztül vihető eljárásoknak megfelelően, a választottbírósi eljárásra vonatkozó melléklet szerint.

Az a Fél, amelyik regionális gazdasági integrációs szervezet, a választottbíráskodási eljárással kapcsolatban hasonló tartalmú nyilatkozatot tehet a fenti b) alpontban hivatkozott eljárás szerint.

3. A fenti 2. bekezdés alapján tett nyilatkozat mindaddig hatályban marad, amíg feltételeinek megfelelően hatályát nem veszti, illetőleg annak visszavonásáról rendelkező - a Letéteményesnél elhelyezett - írásbeli jegyzék keltétől számított három hónapig hatályos.

4. Bármely új nyilatkozat, visszavonási jegyzék vagy egy nyilatkozat lejártá semmilyen módon nem befolyásolja a Nemzetközi Bíróság vagy a választottbíróság előtt folyamatban lévő eljárásokat, kivéve, ha a vitában részt vevő Felek másként egyeznek meg.

5. A fenti 2. bekezdés teljesülésének megfelelően, ha tizenkét hónappal azt követően, hogy egy Fél a közöttük fennálló vitáról értesített egy másikat - feltéve, hogy az érintett Felek nem voltak képesek vitájukat az 1. bekezdésben említett eszközökkel rendezni - a vitában részes Felek bármelyikének kérésére, egyeztetésre kell előterjeszteni.

6. A vitában részes Felek egyikének kérésére egyeztető bizottságot kell alakítani. A bizottság a Felek mindegyike által azonos számban meghatalmazott tagokból és az egyes Felek által kijelölt tagok részéről közösen választott elnökből álljon. A bizottság ajánlás jellegű döntést hoz, amit a Felek jóhiszeműen mérlegelnek.

7. Az egyeztetésre vonatkozó járulékos eljárásokat - amint megvalósítható - a Felek Konferenciája fogadja el és a békéltetésre vonatkozó mellékletben rögzítse.

8. Ezen Cikkely rendelkezései vonatkoznak minden kapcsolódó jogi okiratra, amit a Felek Konferenciája elfogadhat, kivéve, ha az okirat másként rendelkezik.

15. Cikkely

Az Egyezmény módosításai

1. Az Egyezményhez bármelyik Fél javasolhat módosításokat.

2. Az Egyezmény módosításait a Felek Konferenciájának rendes ülészakain kell elfogadni. Az Egyezményhez javasolt minden módosítás szövegét a Feleknek legalább hat hónappal azon ülés előtt kell közölni a titkársággal, amelyiken elfogadásra javasolják. A javasolt módosításokat a titkárság ugyancsak közli az Egyezmény aláíróival és tájékoztatás végett a Letéteményessel.

3. A Felek minden erőfeszítést megtesznek, hogy az Egyezményhez javasolt minden módosításról közmegegyezéssel jussanak megállapodásra. Ha minden - a közmegegyezésre irányuló - erőfeszítést kimerítettek és nem értek el megállapodást, végső megoldásként a módosítást az ülésen jelen levő és szavazó Felek háromnegyedének szavazati többségével kell elfogadni. Az elfogadott módosítást a titkárság eljuttatja a Letéteményeshez, aki jóváhagyás végett körözteti azt valamennyi Fél között.

4. A módosításra vonatkozó elfogadási okmányokat a Letéteményesnél kell letétbe helyezni. A fenti 3. bekezdésnek megfelelően elfogadott módosítás az azt elfogadó Felekre nézve azt a napot követő kilencvenedik napon lép hatályba, amelyiken az Egyezmény részes Feleinek legalább háromnegyede letétbe helyezi elfogadási okmányát.

5. A módosítás minden más Félre azt a napot követő kilencvenedik napon lép hatályba, amelyiken a Letéteményesnél letétbe helyezte a nevezett elfogadási okmányt.

6. Ezen Egyezmény céljaira a "jelen levő és szavazó Felek" a jelen levő és helybenhagyó vagy elutasító szavazatot leadó Feleket jelenti.

16. Cikkely

Az Egyezmény mellékleteinek elfogadása és módosítása

1. Az Egyezmény mellékletei annak elidegeníthetetlen részét fogják képezni és - kifejezetten eltérő rendelkezés hiányában - az Egyezményre való hivatkozás egyidejűleg annak minden mellékletére való hivatkozást is jelent. A 14. Cikkely 2. b) és 7. Cikkelyeinek érintetlenül hagyása mellett ezen mellékleteket jegyzékekre, űrlapokra és egyéb leíró természetű anyagokra kell korlátozni, melyek tudományos, technikai, eljárási vagy adminisztratív jellegűek.

2. Az Egyezményhez csatolt mellékleteket a 15. Cikkely 2., 3. és 4. bekezdésében kifejtett eljárásnak megfelelően kell javasolni és elfogadni.

3. A fenti 2. bekezdésnek megfelelően elfogadott mellékletek valamennyi Félre nézve hat hónappal azt a napot követően lépnek hatályba, amelyen a Letéteményes közli a Felekkel a melléklet elfogadását, kivéve azokat a Feleket, amelyek írásban értesítették a Letéteményest, hogy a határidőn belül nem fogadják el a mellékletet. Az Egyezmény azokra a Felekre nézve, melyek visszavonják az el nem fogadási nyilatkozatot, attól a naptól számított kilencvenedik napon lép hatályba, amelyiken a Letéteményes kézhez vette azt.

4. Az Egyezményhez csatolt mellékletekhez módosítások javasolása, elfogadása és hatálybalépése - a fenti 2. és 3. bekezdésnek megfelelően - ugyanazon eljárás tárgyát képezi, mint az Egyezmény mellékleteinek javasolására, elfogadására és hatálybalépésére vonatkozó eljárás.

5. Amennyiben egy melléklet vagy egy melléklet módosításának elfogadása az Egyezmény módosítását vonja maga után, úgy az a melléklet vagy a melléklet módosítása mindaddig nem lép hatályba, amíg az Egyezmény hatályba nem lép.

17. Cikkely

Jegyzőkönyvek

1. A Felek Konferenciája bármelyik rendes ülészakon az Egyezményhez csatolható jegyzőkönyveket fogadhat el.

2. A titkárságnak bármely javasolt jegyzőkönyv szövegét legalább hat hónappal a rendes ülészak előtt kell eljuttatnia a Felekhez.

3. Bármely jegyzőkönyv hatálybalépésére vonatkozó követelményeket az okmányban kell meghatározni.

4. Csak az Egyezmény részes Felei lehetnek egy jegyzőkönyv részes Felei.

5. Döntéseket - bármely jegyzőkönyv alapján - csak az érintett jegyzőkönyv részes Felei hozhatnak.

18. Cikkely

Szavazati jog

1. Az Egyezményben részes minden egyes Fél egy szavazattal rendelkezik, kivéve az alábbi 2. bekezdésben foglalt rendelkezéseket.

2. A regionális gazdasági integrációs szervezetek - az illetékességi körükbe tartozó ügyekben - szavazati jogukat az Egyezményben részes Feleket képező tagállamaik számának megfelelő számú szavazattal gyakorolják. Ezen szervezet nem gyakorolja szavazati jogát, ha tagállama gyakorolja a jogát és viszont.

19. Cikkely

Letéteményes

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkára lesz az Egyezmény és a 17. Cikkelynek megfelelően elfogadott jegyzőkönyveinek Letéteményese.

20. Cikkely

Aláírás

Az Egyezmény Rio de Janeiróban, az Egyesült Nemzetek Környezeti és Fejlődési Konferenciája alatt, majd azt követően az Egyesült Nemzetek Központjában, New Yorkban, 1992. június 20-tól 1993. június 19-ig nyitva áll aláírásra az Egyesült Nemzetek Szervezetének tagállamai, továbbá annak bármelyik szakosodott szervezetének tagállamai, vagy a Nemzetközi Bíróság Alapszabályainak részes Felei számára, valamint a regionális gazdasági integrációs szervezetek számára.

21. Cikkely

Átmeneti rendelkezések

1. A titkárság 8. Cikkelyben hivatkozott funkcióit az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése által az 1990. december 21-én kelt, 45/212. számú határozatában létrehozott titkárság ideiglenes alapon fogja végezni a Felek Konferenciájának első ülészakájának befejezéséig.

2. A fenti 1. bekezdésben hivatkozott titkárság vezetője szorosan együttműködik az Éghajlatváltozási Kormányközi Bizottsággal annak biztosítására, hogy a Bizottság válaszolhasson a tárgyilagos tudományos és műszaki tanácsadás iránti igényekre. Más illetékes tudományos testületekkel is lehet konzultálni.

3. Az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programjának, az Egyesült Nemzetek Környezeti Programjának és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Banknak a közös Globális Környezeti Szervezete (GEF) lesz a 11. Cikkelyben hivatkozott pénzügyi mechanizmus működtetésével ideiglenes alapon megbízott nemzetközi intézmény. Ezzel összefüggésben a Globális Környezeti Szervezet struktúráját megfelelően át kell alakítani és tagságát teljeskörűvé kell tenni, hogy képes legyen a 11. Cikkely követelményeinek teljesítésére.

22. Cikkely

Megerősítés, elfogadás, jóváhagyás vagy csatlakozás

1. Az Egyezmény az államok és a regionális gazdasági integrációs szervezetek általi megerősítés, elfogadás, jóváhagyás vagy csatlakozás tárgyát képezi. Az Egyezmény attól a naptól kezdődően nyitott a csatlakozásra, amely

napon aláírása lezárul. A megerősítő, elfogadó, jóváhagyó vagy csatlakozási okmányokat a Letéteményesnél kell letétbe helyezni.

2. Bármely regionális gazdasági integrációs szervezet, mely az Egyezmény részes Felévé válik anélkül, hogy bármelyik tagállama részes Fél lenne, az Egyezmény valamennyi kötelezettségének hatálya alá fog tartozni. Olyan szervezetek esetében, melyeknek egy vagy több tagja részes Fele az Egyezménynek, a szervezet és annak tagállamai határoznak a rájuk háruló felelősségekről az Egyezményből fakadó kötelezettségeik teljesítése tekintetében. Ilyen esetekben a szervezetek és a tagállamok nem jogosultak az egyezmény szerinti szavazati jogaik egyidejű gyakorlására.

3. A regionális gazdasági integrációs szervezeteknek a megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmányukban deklarálniuk kell illetékességük mértékét az Egyezmény által szabályozott ügyekben. Ezek a szervezetek ugyancsak tájékoztatassák a Letéteményest, aki viszont a Feleket fogja tájékoztatni az illetékességük mértékének minden jelentős módosításáról.

23. Cikkely

Hatálybalépés

1. Az Egyezmény az ötvenedik megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmány letétbe helyezésének napját követő kilencvenedik napon lép hatályba.

2. Minden államra vagy regionális gazdasági integrációs szervezetre nézve, amely az Egyezményt az ötvenedik megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmány letétbe helyezése után erősíti meg, hagyja jóvá, fogadja el, vagy csatlakozik ahhoz, az Egyezmény ezen állam vagy regionális gazdasági integrációs szervezet megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmánya letétbe helyezésének napját követő kilencvenedik napon lép hatályba.

3. A fenti 1. és 2. bekezdések céljaira a regionális gazdasági integrációs szervezet által letétbe helyezett bármely okmány nem számít járulékosnak a szervezet tagállamai által letétbe helyezettettekhez.

24. Cikkely

Fenntartások

Az Egyezményhez nem lehet fenntartásokat csatolni.

25. Cikkely

Visszavonás

1. Három évvel azon nap után, amelyiken az Egyezmény egy Félre nézve hatályba lépett, az adott Fél visszaléphet az Egyezménytől a Letéteményeshez intézett írásbeli értesítéssel.

2. Minden visszavonás a visszavonási értesítésnek a Letéteményes általi kézhezvétele napjától számított egy év elteltével lép hatályba, vagy olyan későbbi időpontban, ami a visszavonási értesítésben határozható meg.

3. Bármely Felet, amelyik visszalép az Egyezménytől, úgy kell tekinteni, mint amelyik visszalépett minden jegyzőkönyvtől is, amelyiknek az részes Fele.

26. Cikkely

Hiteles szövegek

Ezen Egyezmény eredeti példányát, melynek arab, kínai, angol, francia, orosz és spanyol szövege egyaránt hiteles, az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkáránál helyezik letétbe.

AMINEK TANÚBIZONYSÁGÁUL az alulírottak, arra kellő felhatalmazással rendelkezvén, aláírták ezt az Egyezményt.

Készült New Yorkban, 1992. május 9. napján.

I. Melléklet

Ausztrália
Ausztria
Belarusszia*
Belgium
Bulgária*
Kanada
Csehszlovákia*
Dánia
Európai Közösség
Észtország*
Finnország
Franciaország
Németország
Görögország
Magyarország*
Izland
Írország
Olaszország
Japán
Lettország*
Litvánia*
Luxemburg
Hollandia
Új-Zéland
Norvégia
Lengyelország*
Portugália
Románia*
Orosz Föderáció*
Spanyolország
Svédország
Svájc
Törökország

Ukrajna*

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága

Amerikai Egyesült Államok

* Átalakuló gazdaságú országok.

II. Melléklet

Ausztrália

Ausztria

Belgium

Kanada

Dánia

Európai Közösség

Finnország

Franciaország

Németország

Görögország

Izland

Írország

Olaszország

Japán

Luxemburg

Hollandia

Új-Zéland

Norvégia

Portugália

Spanyolország

Svédország

Svájc

Törökország

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága

Amerikai Egyesült Államok"